

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΜΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Πάτρα

Ημερομηνία 05-06-2024

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός (ΠΣΧ)»

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, website του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το ΠΜΣ ΠΣΧ προέκυψε ως μετεξέλιξη των προγραμμάτων ΠΣΕ (Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Έργων Υποδομής) και ΠΣΠ (Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Πόλεων και Κτιρίων) με την ενοποίησή τους σε ένα Πρόγραμμα Σπουδών και την μετατροπή τους σε κατευθύνσεις, με την προσθήκη αρχικά και άλλων 2 κατευθύνσεων. Λόγω αλλαγής του νόμου, οι κατευθύνσεις περιορίστηκαν τελικά στις 3, από 4 αρχικά: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Έργων Υποδομής, Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Πόλεων και Κτιρίων και Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής [ΦΕΚ ίδρυσης 4308/Β/2016].

Ο σκοπός του ΠΣΧ είναι (όπως αναφέρεται και στην ιστοσελίδα του ΕΑΠ) η ανάπτυξη κριτικής σκέψης, η απόκτηση γνώσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με την αειφορική διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος από τους επιστήμονες που ασχολούνται με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την διαχείριση των έργων τεχνικής υποδομής, των κτιρίων, του αστικού δημόσιου χώρου, του τοπίου, των πόλεων, των παραγωγικών δραστηριοτήτων και τον έλεγχο της κλιματικής αλλαγής ή της προσαρμογής σε αυτή.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΣ (όπως αναφέρονται και στην ιστοσελίδα του ΕΑΠ) είναι: μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος, και ανάλογα με την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει, οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση:

Να κατανοούν τις βασικές αρχές της αειφορίας, της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και της περιβαλλοντικής αξιολόγησης, να προβούν σε μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Να κατανοούν τις αρχές των περιβαλλοντικών διεργασιών και της ρύπανσης, την επίδρασή τους στον άνθρωπο, καθώς και την επίδραση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον.

Να μπορούν να σχεδιάσουν τα έργα υποδομής (συγκοινωνιακά, ενεργειακά, υδραυλικά, έργα προστασίας ακτών και από τη διάβρωση, τα έργα προστασίας από τη ρύπανση, κτλ), τα κτίρια, τις πόλεις και παραγωγικές δραστηριότητες με αειφορικά περιβαλλοντικό τρόπο.

Να μπορούν να κατανοούν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της, να εφαρμόζουν τρόπους περιορισμού των αερίων θερμοκηπίου και προσαρμογής σε έναν κόσμο με διαφορετικό κλίμα.

Τα Στοιχεία Σπουδών (πλήθος φοιτητών, αποφοίτων, κ.ά.) παρουσιάζονται στο Β' Μέρος.

Το website του ΠΣ βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ΕΑΠ και ακολουθεί τις αρχές όλων των άλλων ΠΣ του ΕΑΠ (<https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/environmental-design/>).

Το σύνολο των **πιστωτικών μονάδων (ECTS)** που απαιτούνται για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι τα 120 (ECTS).

Η **ελάχιστη χρονική διάρκεια** για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της UNESCO:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: Environmental Protection

- με βάση το επίπεδο σπουδών: 7

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της UNESCO:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0712 "Environmental protection technology"

Ο ΔΠΣ του ΠΣΧ για το έτος 2022-2023 ήταν ο Καθηγητής της ΣΕΤ του ΕΑΠ Ευθύμιος Ζέρβας με γνωστικό αντικείμενο *Τεχνολογία Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων*.

Το ΠΣ ΠΣΧ μεταφέρθηκε το έτος 2021-22, με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ κατόπιν αιτήματός του Προέδρου της ΔΕ του ΕΑΠ, από τη Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας (ΣΘΕΤ) στην Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού (ΣΕΤ), με ταυτόχρονη μετακίνηση του ερευνητικού εργαστηρίου που διευθύνει ο κ. Ζέρβας και της ερευνητικής του ομάδας.

Εισαγωγή για αυτή την έκθεση από τον ΔΠΣ του ΠΣΧ

Προστέθηκε από ΔΠΣ του ΠΣΧ

Το ΜΠΣ Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός είχε σχεδιαστεί ώστε να είναι ένα πρωτότυπο και σύγχρονο ΠΣ. Δυστυχώς, σήμερα αντιμετωπίζει πληθώρα προβλημάτων, καθώς πολλές από τις αρχικές προτάσεις δεν έχουν εγκριθεί στο παρελθόν, από την Κοσμητεία της ΣΘΕΤ ή/και από τη Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ. Η μετακίνηση του ΠΣΧ από την ΣΘΕΤ στην ΣΕΤ είναι ένα πρώτο βήμα για την πιθανή επιδιόρθωση αυτών των θεμάτων. Ο ΔΠΣ του ΠΣΧ έχει αναλύσει λεπτομερώς στις προηγούμενες αξιολογήσεις τις αιτίες των προβλημάτων καθώς και προτάσεις επίλυσης των. Δυστυχώς, το ιστορικό αυτό δε διαγράφεται εύκολα στη συνείδηση των φοιτητών (κυρίως, αλλά και των ΣΕΠ), οπότε οι συνέπειες των ενεργειών (ή μη ενεργειών) του παρελθόντος είναι ακόμα ορατές και θα είναι για αρκετό ακόμα διάστημα.

Με τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η κοινωνία λόγω της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, αλλά και την έντονη ανάγκη διατήρησης της αειφορίας και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, το ΜΠΣ Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός αποτελεί ένα εχέγγυο για την ενσωμάτωση των αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού στις αποφάσεις/δράσεις/ενέργειες της πολιτείας, των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, αλλά και των πολιτών. Το ΜΠΣ ΠΣΧ ανταποκρίνεται πλήρως στις σημερινές απαιτήσεις της κοινωνίας. Επίσης, ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της ΣΕΤ (Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού) στην οποία μετακινήθηκε από το έτος 2021-22, καθώς αποτελεί έναν από τους πυλώνες για τον βιώσιμο σχεδιασμό.

Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Όχι, δεν υπάρχουν. Η διαδικασία ελέγχου προτείνεται να σχεδιάζεται και να προκύπτει κεντρικά από τη Σύγκλητο του ΕΑΠ με συγκεκριμένους στόχους και δείκτες και έρευνα κοινού. Όμως, παρότι έχει ήδη προταθεί, δεν έχει ακόμα προχωρήσει κάποια τέτοια ενέργεια ελέγχου αυτής της ανταπόκρισης στα προγράμματα σπουδών του ΕΑΠ, παρά μόνο έμμεσα μέσω της υποστήριξης των δομών του Γραφείου Διασύνδεσης το οποίο ιδρύθηκε πρόσφατα και θα πρέπει να συλλέγει σχετικά στοιχεία διασύνδεσης του Προγράμματος σε σχέση με τις ανάγκες στον χώρο εργασίας και της κοινότητας αποφοίτων του ΕΑΠ, η οποία παρέχει αντίστοιχα στοιχεία ανατροφοδότησης. Όποια ενέργεια γίνεται σε κάποιο ΠΣ προκύπτει από μόνη πρωτοβουλία του ΔΠΣ του. Συνεπώς δε θα μπορούσε να γίνει εύκολα κάποια τέτοια ενέργεια αποκλειστικά στο πλαίσιο λειτουργίας του ΠΣΧ.

Οι διδάσκοντες και η εκπαιδευτική διαδικασία αξιολογούνται ετησίως στα πλαίσια των πιστοποιημένων διαδικασιών που προβλέπει το ΕΑΠ για όλα τα ΠΣ

Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Στο ΕΑΠ, υπάρχουν θεσμοθετημένες διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών σε επίπεδο φοιτητών, ομάδας διδακτικού Προσωπικού (ΟΔΠ) και Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ), που εισηγούνται στην Σχολή για αποφάσεις και στη συνέχεια προώθηση τους στη ΔΕ του ΕΑΠ.

Κατά το έτος 2022-23, με πρωτοβουλία του ΔΠΣ, έγινε κάποια αναθεώρηση ορισμένων ΘΕ του ΠΣ. Συγκεκριμένα, έγινε αμοιβαία αλλαγή γνωστικών αντικειμένων μεταξύ των ΘΑ ΠΣΕ53 και ΠΣΧ61 και κάποιες προσθήκες/επικαιροποιήσεις σε ορισμένες άλλες ΘΕ. Η εμπειρία από αυτή την αλλαγή είναι πολύ αρνητική και δεν δίνει έναυσμα για περαιτέρω βελτιώσεις. Συγκεκριμένα:

- Αποφάσεις της ΔΕ που έχουν γραφτεί με δυσνόητο τρόπο και δεν μπορούν να εφαρμοστούν,
- Υπερβολικά χαμένος χρόνος για συζητήσεις/εξηγήσεις μεταξύ του ΔΠΣ και των διαφόρων τμημάτων του ΕΑΠ, ειδικά με το Τμήμα Εκπαίδευσης, για την εφαρμογή της απόφασης,
- Αρτισκληρωτικός και γραφειοκρατικός τρόπος αντιμετώπισης της προσπάθειας βελτίωσης της δομής του ΜΠΣ, σε σημείο να υπάρξουν ακόμα και κατηγορίες από τον ΔΠΣ ότι η διοικητική (και άλλες) δομή του ΕΑΠ δε θέλει να κάνει βελτιώσεις των ΜΠΣ,
- Αδιαφορία του τότε Αντιπροέδρου Ακαδημαϊκών Θεμάτων, κ. Συμπέθερου να ασχοληθεί με το θέμα, έως και απουσία απαντήσεων σε ηλεκτρονικά μηνύματα και τηλεφωνικές κλήσεις,
- Ισχυρή άρνηση από τα διάφορα τμήματα να ενσωματωθούν οι φοιτητές σε ένα ΠΣ και επιμονή στο να προσφέρονται παράλληλα 2 ΠΣ. Να τονιστεί ότι το θέμα λύθηκε από τον ΔΠΣ όταν κάλεσε τηλεφωνικά έναν προς έναν τους φοιτητές που είχαν εγγραφεί στο «παλιό» ΠΣΧ και τους ζήτησε να διαγραφούν, να εγγραφούν στο «νέο» και να ζητήσουν αναγνώριση των ΘΕ!!! (τρία θαυμαστικά εδώ).

Συνολικά, η παραπάνω κατάσταση αποδεικνύει την αποτυχία της τότε διοίκησης του ΕΑΠ να αντιληφθεί τι σημαίνει προσφορά ενός ΜΠΣ, τι σημαίνει γνώση, εκπαιδευτική διαδικασία και επικαιροποίησή της. **Τα προηγούμενα, σε συνδυασμό με όλα τα προηγούμενα προβλήματα του ΠΣΧ πριν την μεταφορά του στη ΣΕΤ (δες προηγούμενες εκθέσεις) οδηγούν στον γεγονός ότι πλέον δεν υπάρχει μεγάλη εναπομείνουσα διάθεση για βελτίωση του ΠΣΧ.**

Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Η δημοσιοποίηση του προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές και ενδιαφερόμενους.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους υποψήφιους φοιτητές Προγραμμάτων Σπουδών και η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Παρόλα αυτά, έχουν γίνει και ημερίδες/δράσεις όπου το ΠΣΧ έχει εκπροσωπηθεί και δημοσιοποιηθεί από τον ΔΠΣ. Επίσης, το Διεθνές Συνέδριο Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, που διοργανώνεται από τον ΔΠΣ αποτελεί ένα βήμα δημοσιοποίησης του ΠΣΧ.

Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;

Όχι σε επίπεδο ΠΣ ή Σχολής. Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης, ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Στο 2022 το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και αναπτύσσεται με στόχο να μπορεί να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης, ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>) του οποίου σκοπός είναι η ενίσχυση των σχέσεων και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους αποφοίτους του, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξης αυτών, καθώς και ευκαιριών για επαγγελματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Ο ΔΠΣ του ΠΣΧ έχει καταθέσει στο παρελθόν πρόταση προς τη ΔΕ του ΕΑΠ στην κατεύθυνση της μεγαλύτερης εμπλοκής των ΔΠΣ σε αυτές, αλλά χωρίς κάποιο αποτέλεσμα μέχρι στιγμής.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών/τριών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και βασίζεται σε ανοικτή στους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι συγγενών τμημάτων των ΑΕΙ (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής με επάρκεια γνώσης της ελληνικής γλώσσας, επιπέδου τουλάχιστον Γ1 (C1), και πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, που ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Ποιο είναι το ποσοστό των ΘΕ κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των ΘΕ;

Υπάρχει μία θεματική κορμού και για τις 3 κατευθύνσεις. Από τις 3 κατευθύνσεις, η μία (Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός για την Κλιματική Αλλαγή) έχει 3 αυτόνομες ΘΕ. Οι άλλες δύο κατευθύνσεις, έχουν και 2η ΘΕ κορμού και στη συνέχεια 2 ΘΕ κατευθύνσεων.

Πόσες ΘΕ ελεύθερης επιλογής προσφέρονται;

Δεν προσφέρεται καμία ΘΕ ελεύθερης επιλογής. Στον αρχικό σχεδιασμό υπήρχε η πρόταση για τη δημιουργία Εργαστηριακής Θεματικής Ενότητας (ΕΘΕ) επιλογής, η οποία δεν έχει υλοποιηθεί (και προφανώς δεν πρόκειται να υλοποιηθεί σήμερα).

Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών ΘΕ / ΘΕ υποχρεωτικής επιλογής / ΘΕ ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των ΘΕ;

Η κάθε κατεύθυνση έχει συνολικά 4 υποχρεωτικές ΘΕ.

Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ ΘΕ υποβάθρου, ΘΕ επιστημονικής περιοχής, ΘΕ γενικών γνώσεων και ΘΕ ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των ΘΕ;

Το ΠΣΧ είναι ένα μεταπτυχιακό ΠΣ, συνεπώς όλες οι ΘΕ είναι επιστημονικής περιοχής και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Ακολουθείται ο γενικός κανονισμός του ΕΑΠ.

Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των ΘΕ; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των ΘΕ; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των ΘΕ; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των ΘΕ;

Το ΠΣΧ είναι το μοναδικό ΠΣ του ΕΑΠ που δεν δημιουργήθηκε από Ακαδημαϊκή Επιτροπή Εποπτείας (ΑΕΕ) όπως τα άλλα ΠΣ του ΕΑΠ. Η όποια γενική οργάνωση έγινε και γίνεται από τον ΔΠΣ του ΠΣΧ.

Κάποια επικάλυψη της ύλης δεν υπάρχει. Κενά της ύλης υπάρχουν αρκετά, κυρίως λόγω της έλλειψης κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Πολλαπλά αιτήματα του ΔΠΣ στο παρελθόν για συγγραφή κατάλληλου υλικού δεν είχαν έρθει αν προς συζήτηση στη Σχολή. Είναι σε εξέλιξη συγγραφή εκπαιδευτικού υλικού σε ΘΕ του ΠΜΣ ΠΣΧ., αλλά να τονιστεί ότι αυτό έγινε δυνατό μόνο μετά από απόφαση της ΔΕ για συγγραφή υλικού σε όλα τα ΠΣ του ΕΑΠ. Να τονιστεί επίσης ότι το υλικό αυτό θα καλύψει μόνο μικρό μέρος της συνολικής ανάγκης. Να σημειωθεί επίσης ότι (για λόγους ακατανόητους...) απαιτήθηκαν πολλαπλές αποφάσεις της ΔΕ για το υλικό και οι αποφάσεις αυτές ήταν πολλές φορές κακογραμμένες με συνέπεια και να χρειάζονται και νέες αποφάσεις και να χαθεί πολύς χρόνος για άχρηστες ενέργειες.

Δεν υπάρχει, στο ΕΑΠ γενικότερα, επίσημη και θεσμοθετημένη διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των ΘΕ. Η όποια πρωτοβουλία προκύπτει από διάθεση του(της) κάθε ΔΠΣ/ΕΠΣ.

Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων ΘΕ; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιο είναι το ποσοστό των ΘΕ που εντάσσονται στο σύστημα;

Δεν εφαρμόζονται σε αυτό το ΠΣ.

Πόσες ΘΕ προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα Προγράμματα Σπουδών; Ποια είναι αυτά;

Καμία ΘΕ δεν προσφέρεται από άλλα Προγράμματα Σπουδών.

Απαιτείται Πτυχιακή Εργασία για την απόκτηση του πτυχίου; Σχολιάστε τη διαδικασία επιλογής και ολοκλήρωσης της.

Για την ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών απαιτείται υποχρεωτικά Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Η διαδικασία επιλογής είναι η ακόλουθη: οι δυνητικοί ΣΕΠ για την επίβλεψη των ΔΕ στέλνουν στον ΔΠΣ συγκεκριμένους τίτλους οι οποίοι αναρτώνται, και στην συνέχεια οι φοιτητές επιλέγουν 3 από αυτούς. Η ανάθεση της ΔΕ γίνεται σε συνέχεια αυτής της επιθυμίας των φοιτητών. Δεν γίνεται ανάθεση στον επιλεγόμενο τίτλο σε κάποιες περιπτώσεις: πολλοί φοιτητές έχουν επιλέξει τον ίδιο τίτλο, ή ο/η ΣΕΠ έχει περισσότερες από 5 επιβλέψεις, κτλ. Σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει προσωπική επικοινωνία του ΔΠΣ με τους συγκεκριμένους φοιτητές και διευθέτηση του θέματος.

Για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας εφαρμόζονται 3 ενδιάμεσες αναφορές, συνεργασία του Α με τον Β επιβλέποντα από την αρχή της χρονιάς και όχι μόνο στο τέλος, όπως στα περισσότερα ΠΣ του ΕΑΠ, διοργάνωση μίας ημερίδας για την ενημέρωση των φοιτητών και των ΣΕΠ για τη διαδικασία εκπόνησης, έχει συγγραφεί ένας οδηγός που χρησιμοποιείται σε όλα τα ΠΣ του ΕΑΠ από την βιβλιοθήκη του ΕΑΠ (ο οποίος, λόγω πλέον της παλαιότητάς του έχει επικαιροποιηθεί και

προφέρεται επικαιροποιημένος στους φοιτητές του ΠΣΧ). Ο έλεγχος για κειμενική ομοιότητα γίνεται μέσω κατάλληλου λογισμικού (turnitin).

Να τονιστεί ότι ένα σημαντικό μέρος των φοιτητών καταφεύγει στα φροντιστήρια για την ολοκλήρωση της διπλωματικής τους εργασίας. Αυτό αποτελεί, αποδεδειγμένα, γενικότερο πρόβλημα στο ΕΑΠ και απαιτεί γενικότερη αντιμετώπιση, αλλά χωρίς μέχρι στιγμής κάποια εξέλιξη.

Αποτελέσματα αξιολόγησης υλικοτεχνικής υποδομής ΠΣΧ.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από τους φοιτητές σχετικά με την υλικοτεχνική υποδομή του ΠΣΧ δίνουν μέτρια αποτελέσματα γεγονός που υποδεικνύει ότι απαιτούνται βελτιώσεις. Για να γίνουν όμως αυτές απαιτούνται: 1. Αλλαγή της νοοτροπίας των αρμόδιων τμημάτων του ΕΑΠ (δες προηγούμενη παρατήρηση για την επικαιροποίηση των ΘΕ του ΠΣΧ). 2. Κατάλληλοι πόροι, που σήμερα δε φαίνεται να είναι διαθέσιμοι.

Αποτελέσματα αξιολόγησης των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών ΠΣΧ.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από τους φοιτητές σχετικά με τις διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες δίνουν μέτρια/οριακά αποτελέσματα. Οι υπηρεσίες προσφέρονται κεντρικά και οριζόντια από το ΕΑΠ.

Αποτελέσματα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ΠΣΧ.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από τους φοιτητές σχετικά με την οργάνωση των ΘΕ του ΠΣΧ δίνουν μέτρια αποτελέσματα γεγονός το οποίο σημαίνει ότι απαιτούνται άμεσα σημαντικές βελτιώσεις. Δες προηγούμενη παρατήρηση.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού*/ Επιλογής	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Ενεργειακών, Υδραυλικών Έργων και Θαλάσσιων Έργων	ΠΣΕ53	1	20	Θεωρητική	Κορμού ¹		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 951-952
Φαινόμενο του Θερμοκηπίου - Κλιματική Αλλαγή	ΠΣΚ51	1	20	Θεωρητική	Κορμού ³		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 953
Περιορισμός των Αερίων Θερμοκηπίου	ΠΣΚ52	1	20	Θεωρητική	Κορμού ³		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 953-954
Προσαρμογή σε έναν Κόσμο με Διαφορετικό Κλίμα	ΠΣΚ60	2	20	Θεωρητική	Κορμού ³		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 956-957
Περιβαλλοντικός Αστικός Σχεδιασμός και Διευθέτηση Ανοικτών Χώρων	ΠΣΠ53	1	20	Θεωρητική	Κορμού ²		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 952-953
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Κτιρίων	ΠΣΠ62	2	20	Θεωρητική	Κορμού ²		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 955-956
Αειφορία – Περιβαλλοντική Αξιολόγηση	ΠΣΧ50	1	20	Θεωρητική	Κορμού ^{1,2,3}		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 949-950
Περιβαλλοντικός Πολεοδομικός και Συγκοινωνιακός Σχεδιασμός	ΠΣΧ51	1	20	Θεωρητική	Κορμού ^{1,2}		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 950-951
Τεχνολογία Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	ΠΣΧ61	2	20	Θεωρητική	Κορμού ¹		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 954-955
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	ΠΣΧΔΕ	2	40	Θεωρητική	Κορμού ^{1,2,3}		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 957

*Υποχρεωτικές ανάλογα με την κατεύθυνση που επιλέγει ο φοιτητής.

Εξεταστικό σύστημα

Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Ακολουθείται, όπως και στα άλλα ΠΣ του ΕΑΠ, ο ενιαίος τρόπος αξιολόγησης με γραπτές εργασίες και τελικές εξετάσεις που προβλέπεται από τον γενικό κανονισμό εξετάσεων. Σε αυτό το σημείο δεν υπάρχει δυνατότητα παρέκκλισης του κανονισμού.

Στις τελικές εξετάσεις, κάθε ΘΕ του ΠΣΧ έχει γενικά τον δικό της τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών. Αυτός ο τρόπος συζητείται στις ΕΠΣ/ΟΔΠ του ΠΣΧ ώστε να υπάρχει μία όσο γίνεται καλύτερη ομογενοποίηση της διαδικασίας, σεβόμενος τις ιδιορρυθμίες της κάθε ΘΕ.

Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Γενικά, όπως και σε όλα τα ΠΣ του ΕΑΠ, δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος τρόπος διασφάλισης, αλλά και ούτε έχει τεθεί το θέμα αυτό σε κεντρικό επίπεδο. Σήμερα, γίνεται γενικά η παρακάτω διαδικασία: αναρτήσεις στην εκπαιδευτική πλατφόρμα, ανατροφοδότηση των φοιτητών με τα αποτελέσματα και το σχολιασμό τους, για κάθε εργασία τους. Τα σχόλια είναι ορατά στον συντονιστή κάθε ΘΕ και στον ΔΠΣ. Γίνεται συστηματικά ομοιογενοποίηση της βαθμολογίας των τμημάτων.

Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Γενικά, όπως και σε όλα τα ΠΣ του ΕΑΠ, δεν υπάρχει κάποιος ενιαίος και θεσμοθετημένος τρόπος διασφάλισης αδιαβλητότητας των εξ αποστάσεως εξετάσεων. Στο ΠΣΧ έχει αποφασιστεί ομόφωνα να γίνουν οι εξετάσεις δια ζώσης λόγω της μη διασφάλισης αδιαβλητότητας των εξ αποστάσεως εξετάσεων.

Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

Η διαδικασία επιλογής είναι η ακόλουθη: οι δυνητικοί ΣΕΠ για την επίβλεψη των ΔΕ στέλνουν στον ΔΠΣ συγκεκριμένους τίτλους οι οποίοι αναρτώνται και στην συνέχεια οι φοιτητές επιλέγουν 3 από αυτούς. Η ανάθεση της ΔΕ γίνεται σε συνέχεια αυτής της επιθυμίας των φοιτητών. Δεν γίνεται ανάθεση στον επιλεγόμενο τίτλο σε κάποιες περιπτώσεις: πολλοί φοιτητές έχουν επιλέξει τον ίδιο τίτλο, ή ο ΣΕΠ έχει περισσότερες από 5 επιβλέψεις, κτλ. Σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει προσωπική επικοινωνία του ΔΠΣ με τους συγκεκριμένους φοιτητές ώστε να επιλεγεί ένας άλλος τίτλος που τους ικανοποιεί. Συνεπώς υπάρχει πλήρη διαφάνεια στην ανάθεση.

Σχετικά με την εξέταση της διπλωματικής εργασίας, ο ΔΠΣ συμμετέχει ως τρίτος αξιολογητής στην παρουσίαση όλων των ΔΕ των ΠΣΕ/ΠΣΠ/ΠΣΧ, διάρκειας περίπου μίας πλήρους εβδομάδας. Αυτό βοηθά και στην ομογενοποίηση της βαθμολογίας, αλλά και στη διαφάνειά της. Επίσης, είναι ένα αποτρεπτικό στοιχείο για την εκπόνηση με τη βοήθεια φροντιστηρίων. Μέχρι πριν την έναρξη της πανδημίας, όλες οι παρουσιάσεις γινόταν δημόσια δια ζώσης με πλήθος παρευρισκόμενων. Η διαδικτυακή παρουσίαση και εξέταση των ΔΕ τα τελευταία 2 έτη δυστυχώς αναιρεί πολλά από την προηγούμενη διάφανη λειτουργία της παρουσίασης και βαθμολόγησης, συνεπώς η εξέταση πρέπει να ξαναγίνει άμεσα δια ζώσης.

Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;

Εκτός από τον γενικό κανονισμό του ΕΑΠ, υπάρχει ειδικός εσωτερικός κανονισμός όπου προβλέπονται: 3 ενδιάμεσες αναφορές, η συγγραφή ενός άρθρου και ενός πόστερ, η συγγραφή των

highlights της εργασίας, των αποτελεσμάτων της, του κενού που έρχεται να καλύψει και της συνεισφοράς της στην επιστήμη και τεχνική, καθώς και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Είδος ΔΕ. Στο παρελθόν επικρατούσαν οι ΔΕ μελετών περιπτώσεων που θα μπορούσαν να αποτελούν και μελέτες τεχνικών γραφείων και αυτό το προωθούσαν ιδιαίτερα αρκετοί επιβλέποντες. Αυτού του είδους έχουν ελαχιστοποιηθεί και πλέον επικρατούν οι ΔΕ με επιστημονικό υπόβαθρο.

Βαθμολογία: υπάρχει ειδική κλίμακα βαθμολογίας, με 10 στις ΔΕ που είναι δημοσιεύσιμες σε διεθνή περιοδικά, 9 σε διεθνή συνέδρια, 8 σε εθνικά συνέδρια, 7 σε καλές αλλά μη δημοσιεύσιμες εργασίες, 6 μέτριες εργασίες και 5 οριακές εργασίες.

Δημοσίευση ΔΕ σε διεθνή περιοδικά/συνέδρια: Ενθαρρύνθηκε ιδιαίτερα η παρουσίαση των ΔΕ σε διεθνή περιοδικά και συνέδρια με πολύ καλά αποτελέσματα.

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Όχι και θα μπορούσε να υπάρξει μόνο αν είναι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας.

Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Γενικά όχι και θα μπορούσε να υπάρξει μόνο αν είναι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας.

Πόσες και ποιες ΘΕ διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Καμία, το ΠΣ προσφέρεται μόνο στα ελληνικά.

Σε πόσα (και ποια) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο Μεταπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το ΠΣ;

Τα ΠΣ του ΕΑΠ δε μπορούν να έχουν αυτοτελή διεθνή συνεργασία, την οποία έχουν οι Σχολές. Το ΠΣ ΠΣΧ καλύπτεται, όπως και τα άλλα ΠΣ της ΣΕΤ και του ΕΑΠ, από πλήθος συνεργασιών Erasmus, κτλ.

Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού; Ποιες;

Στο ΕΑΠ δε μπορούν να υπάρξουν τέτοιες συνεργασίες σε επίπεδο ΠΣ. Υπάρχουν διμερείς συνεργασίες σε επίπεδο ΔΠΣ και του ερευνητικού εργαστηρίου που διευθύνει.

Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Όχι, και δε θα μπορούσαν εύκολα να υπάρξουν λόγω της ελληνικής γλώσσας.

Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);

Ναι, όπως σε όλα τα ΠΣ του ΕΑΠ.

Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του συστήματος ECTS;

Ακολουθούνται οι κεντρικές κατευθύνσεις του ΕΑΠ.

Πρακτική άσκηση

Στο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών. Θα ήταν πολύ ωφέλιμο να υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διαρκής στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης το οποίο διαβιβάζεται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης του ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία) μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής του ΠΜΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία Σχέδιο Δράσης του ΠΜΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΜΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - τα

αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης των αποτελεσμάτων, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός» της Σχολής Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού (ΣΕΤ) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) αξιολογήθηκε από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης κατά τις ημερομηνίες 18-23 Σεπτεμβρίου 2023.

Το τελικό αποτέλεσμα της Επιτροπής ήταν ότι, το Πρόγραμμα Σπουδών ΠΣΧ **συμμορφώνεται πλήρως (Fully Compliant)** με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΜΣ της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Η διάρκεια της πιστοποίησης του ΠΜΣ ΠΣΧ ορίστηκε για πέντε έτη, από **20-12-2023** έως **19-12-2028**.

Η Έκθεση Παρακολούθησης του ΠΜΣ ΠΣΧ θα συνταχθεί και θα υποβληθεί στην ΕΘΑΑΕ πριν την λήξη της διετίας από την έναρξη ισχύος της πιστοποίησης, ήτοι έως 19/11/2025.

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τι ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ γι' αυτό το ακαδημαϊκό έτος; Τι έφτιαξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Βάσει της στοχοθεσίας του ΠΜΣ για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23, υπήρξε επίτευξη των περισσότερων στρατηγικών στόχων που είχαν τεθεί. Ειδικότερα, δείκτες που αφορούν στην προβολή αλλά και τη συμμετοχή του Προγράμματος σε επιστημονικά συνέδρια και διεθνή φόρουμ, παρουσίασαν σημαντική αύξηση, που αναμένεται να ενισχύσουν περαιτέρω την αναγνωσιμότητα του ΠΜΣ σε ενδιαφερόμενους και εν δυνάμει υποψήφιους φοιτητές.

Δεν παρουσιάζεται απόκλιση μεταξύ των στόχων που είχαν τεθεί, ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση που δεν επετεύχθη κάποιος δείκτης (ως μέρος του στρατηγικού στόχου) στο ποσοστό που είχε τεθεί, συμπεριλήφθηκε στη στοχοθεσία του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

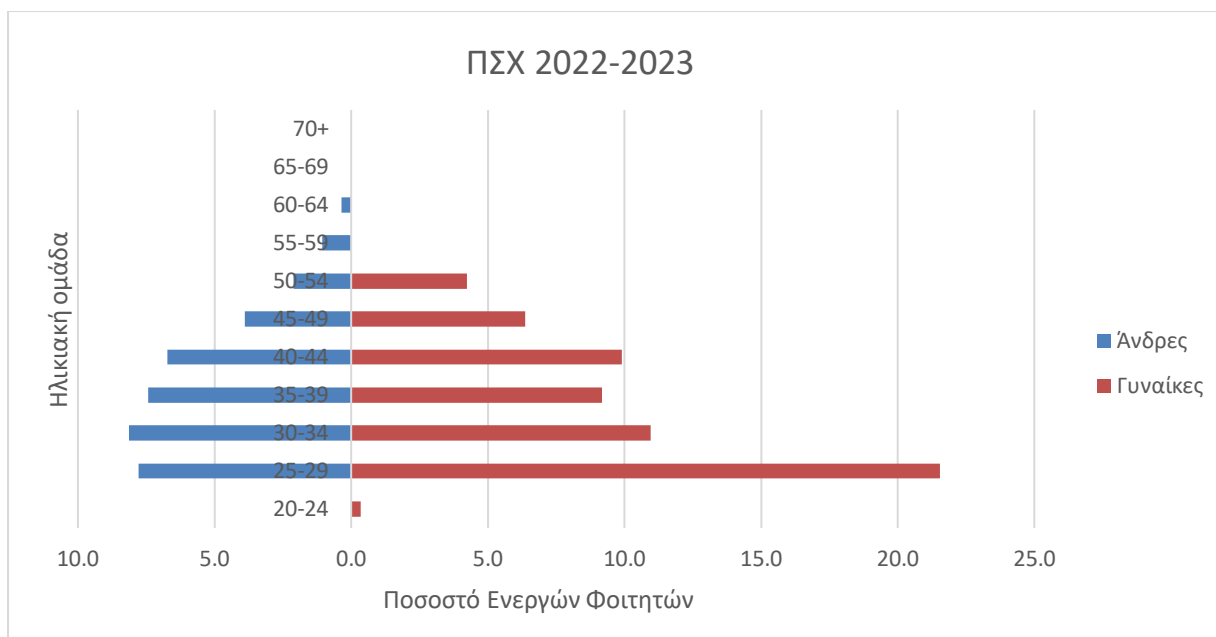
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Συνολικός αριθμός φοιτητών	146	180	209	239	283
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	260	260	260	260	260
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	85	109	106	115	151
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	78	79	72	80	101
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	3	24	32	66	43
Άλλες κατηγορίες**	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	1	2	2
Σύνολο ΘΕ	10	10	10	10	10
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	10*	10*	10*	10*	10*
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	0	0	0	0	0
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8.57	8.15	7	8.23	8.05

*Υποχρεωτικές ανάλογα με την κατεύθυνση που επιλέγει ο φοιτητής.

**κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Ο πίνακας 2 δείχνει μια σταθερά ανοδική πορεία στον αριθμό των φοιτητών, των αιτήσεων και των εγγραφών στο ΠΣΧ. Το ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών που συμμετείχαν στο ΠΣ το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ήταν μόλις 3 %.

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών για το ακαδ. έτος 2022-23, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα. Οι νέες γυναίκες αποτελούν τη σημαντικότερη ομάδα φοιτητών.

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Πτυχιακοί φοιτητές	146	180	209	239	283
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	1	2	2

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	260	260	260	260	260
Σύνολο αιτήσεων	85	109	106	115	151
Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	78	79	72	80	101
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	1	0
Αριθμός αποφοίτων	3	24	32	66	43

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2022-23 υπήρχαν συνολικά 443 εγγραφές σε Θεματικές Ενότητες για τις οποίες το 84,7% των φοιτητών συμμετείχε σε τουλάχιστον μια εξέταση και εκ των οποίων το 98,7% ολοκλήρωσε τη Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενοτήτων στο ΠΣ αγγίζει το 83,5%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 3,34 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 26,5% από τους οποίους το 57,5% είχαν εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μια χρονιά και το 30% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχαν δώσει έστω και μια εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους το 33,7% των εγγεγραμμένων, ενώ:

- το 1% διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν είχε δηλώσει Θεματική Ενότητα),
- το 82,4% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μια εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκειας σπουδών των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	>K+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2017-2018	97	3	20	11	17	2	0	0	44	20	54.64%	45.36%	20.62%
2018-2019	78	4	16	19	7	0	0	0	32	26	58.97%	41.03%	33.33%
2019-2020	79	5	20	6	0	0	0	0	48	28	39.24%	60.76%	35.44%
2020-2021	72	10	17	0	0	0	0	0	45	12	37.50%	62.50%	16.67%
2021-2022	80	11	0	0	0	0	0	0	69	25	13.75%	86.25%	31.25%
2022-2023	101	0	0	0	0	0	0	0	101	34	0.00%	100.00%	33.66%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2018-2019	3	0 0%	0 0%	1 33%	2 67%	8.57
2019-2020	24	0 0.00%	3 12.50%	14 58.33%	7 29.17%	8.15
2020-2021	32	0 0.00%	3 9.38%	21 65.63%	8 25.00%	7.99
2021-2022	66	1 1.52%	4 6.06%	32 48.48%	29 43.94%	8.23
2022-2023	43	0 0.00%	5 11.63%	21 48.84%	17 39.53%	8.05

Σύνολο*	168	1 0.60%	15 8.93%	89 52.98%	63 37.50%	8.13
---------	-----	------------	-------------	--------------	--------------	------

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από τους φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, οι φοιτητές του ΠΣΧ κατά μέσο όρο αξιολόγησαν τους Καθηγητές τους με 4,42, το Εκπαιδευτικό Υλικό που τους παρέχεται με 3,90, την Οργάνωση των Θεματικών τους Ενοτήτων με 3,98 και τις Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες με 3,83. Στην αξιολόγηση είχαν δικαίωμα συμμετοχής 325 φοιτητές/τριες και συμμετείχαν σε αυτή 185 (ποσοστό συμμετοχής 56,92%). Ο μέσος όρος της αξιολόγησης των Συντονιστών προς τους αντίστοιχους Καθηγητές των ΘΕ ήταν 4,90. Φαίνεται ότι, ενώ πλέον υπάρχει κατάλληλο έμπυχο δυναμικό (κάτι που δε συνέβαινε στο παρελθόν, δες προηγούμενες εκθέσεις), το υλικό και οι διοικητικές/τεχνικές υπηρεσίες δεν ακολουθούν και χρήζουν βελτίωσης.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 7. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Εκπαιδευτικό Υλικό	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Ενεργειακών, Υδραυλικών Έργων και Θαλάσσιων Έργων - ΠΣΕ53	ΕΥΕΛΠΙΔΟΥ ΝΙΚΗ	5	5	14	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Φαινόμενο του Θερμοκηπίου - Κλιματική Αλλαγή - ΠΣΚ51	ΖΕΡΒΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	5	5	27	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Περιορισμός των Αερίων Θερμοκηπίου - ΠΣΚ52	ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	5	5	16	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Προσαρμογή σε έναν Κόσμο με Διαφορετικό Κλίμα - ΠΣΚ60	ΝΑΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	5	5	25	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Περιβαλλοντικός Αστικός Σχεδιασμός και Διευθέτηση Ανοικτών Χώρων - ΠΣΠ53	ΣΑΚΑΝΤΑΜΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	5	5	12	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Κτιρίων - ΠΣΠ62	ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	5	5	9	2	2	Ναι	Ναι	Ναι

Αειφορία - Περιβαλλοντική Αξιολόγηση - ΠΣΧ50	ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΣ	5	5	9	5	5	Ναι	Ναι	Ναι
Περιβαλλοντικός Πολεοδομικός και Συγκοινωνιακός Σχεδιασμός - ΠΣΧ51	ΚΕΧΑΓΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ	5	5	14	3	3	Ναι	Ναι	Ναι
Τεχνολογία Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - ΠΣΧ61	ΖΕΡΒΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	5	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΠΣΧΔΕ)							Ναι	Ναι	Ναι

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – ΠΣΧ

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Αριθμός Φοιτητών με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις εξετάσεις
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Ενεργειακών, Υδραυλικών Έργων και Θαλάσσιων Έργων - ΠΣΕ53	27	24	24	7*	19*	100%
Φαινόμενο του Θερμοκηπίου - Κλιματική Αλλαγή - ΠΣΚ51	19	20	14	10	19	70%
Περιορισμός των Αερίων Θερμοκηπίου - ΠΣΚ52	13	13	13	8	13	100%
Προσαρμογή σε έναν Κόσμο με Διαφορετικό Κλίμα - ΠΣΚ60	15	14	14	4	15	100%
Περιβαλλοντικός Αστικός Σχεδιασμός και Διευθέτηση Ανοικτών Χώρων - ΠΣΠ53	38	33	28	23	39	84,85%
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Κτιρίων - ΠΣΠ62	29	27	27	18*	30*	100%
Αειφορία - Περιβαλλοντική Αξιολόγηση - ΠΣΧ50	122	104	104	52	98	100%
Περιβαλλοντικός Πολεοδομικός και Συγκοινωνιακός Σχεδιασμός - ΠΣΧ51	89	87	82	52*	67*	94,25%
Τεχνολογία Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - ΠΣΧ61	26	29	21	11*	25*	72,41%
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ)	65	43	43			100%

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Με την κλιματική κρίση να είναι ήδη σε εξέλιξη, η προστασία και η διαχείριση του περιβάλλοντος, αποτελούν κομβικά ζητήματα που η ανθρωπότητα καλείται να αντιμετωπίσει. Υπό αυτό το πρίσμα ο Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός αποτελεί βασικό πυλώνα για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής. Κατ' επέκταση, το ΠΜΣ ΠΣΧ αν και υπάρχει ήδη εδώ και κάποια έτη στον ακαδημαϊκό χάρτη της χώρας, ως φυσική εξέλιξη των προγενέστερων ΠΜΣ ΠΣΕ και ΠΜΣ ΠΣΠ, διατηρεί την καινοτομία του, καθώς θεραπεύει ένα γνωστικό πεδίο που είναι διαρκώς εξελισσόμενο.

Στοιχεία καλής πρακτικής του ΠΜΣ ΠΣΧ όπως επισημαίνονται στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης του ΠΜΣ:

- Το Ίδρυμα εφαρμόζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και διασφάλισης της υψηλής ποιότητας ακαδημαϊκής εργασίας αλλά και των υπηρεσιών που σχετίζονται με το ΠΜΣ. Πολιτικές διασφάλισης ποιότητας εφαρμόζονται ήδη όσον αφορά την διδασκαλία, την αξιολόγηση και την πρόοδο των φοιτητών. Η υπάρχουσα πολιτική διασφάλισης ποιότητας και η συνεχώς βελτιούμενη πολιτική και πρακτικές που ακολουθούνται από το ΠΜΣ εναρμονίζονται με τους στρατηγικούς στόχους της Σχολής και του ιδρύματος.
- Η Σχολή και το διδακτικό προσωπικό του ΠΜΣ είναι ενθουσιώδεις και αφοσιωμένοι στο έργο τους. Η εμπειρία των φοιτητών από το ΠΜΣ είναι πολύ θετική και ο ενθουσιασμός των ενεργών φοιτητών, των εργοδοτών και των άλλων κοινωνικών εταίρων είναι εμφανής.
- Η συμμετοχή γυναικών στη διδασκαλία, την έρευνα και τη διοίκηση του ιδρύματος αξίζει να σημειωθεί.
- Δομημένη και σχετικώς καλά οργανωμένη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- Εργοδότες και κοινωνικοί εταίροι θεωρούν απαραίτητη την ύπαρξη αποφοίτων από το συγκεκριμένο ΠΜΣ.
- Η ενθάρρυνση των φοιτητών για δημοσίευση της έρευνάς του από την εκπόνηση των διπλωματικών εργασιών, στο Διεθνές Συνέδριο Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού που διοργανώνεται από το Εργαστήριο Τεχνολογίας και Πολιτικής Ενέργειας και Περιβάλλοντος της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού, αναδεικνύει την ερευνητική/ακαδημαϊκή διάσταση του ΠΜΣ ΠΣΧ.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

- Οι φοιτητές επισημαίνουν την ανάγκη βελτίωσης: α) της Οργάνωσης των ΘΕ του ΠΜΣ (βαθμολογία 3,98) β) των Διοικητικών/Τεχνικών Υπηρεσιών (βαθμολογία 3,83) και του προσφερόμενου Εκπαιδευτικού Υλικού (βαθμολογία 3,90). Να τονιστεί ότι η συγγραφή που λαμβάνει χώρα αυτό το διάστημα θα καλύψει μόνο μικρό μέρος του προσφερόμενου υλικού.
- Η μη προσφορά Εργαστηριακής Θεματικής Ενότητας στη μέχρι σήμερα διάρθρωση του ΠΜΣ ΠΣΧ είναι βασική αδυναμία του Προγράμματος.

- Η τρέχουσα ιστοσελίδα του ΠΜΣ χρειάζεται βελτίωση και στην αγγλική έκδοση της ιστοσελίδας χρειάζεται συμπλήρωση και επικαιροποίηση στοιχείων.
- Υπάρχει περιορισμένη επικοινωνία αποφοίτων-ΠΜΣ μετά την αποφοίτησή τους.
- Υπάρχει μόνο 1 μέλος ΔΕΠ στη Σχολή που συμμετέχει στο ΠΜΣ
- Τα πολλά λάθη του παρελθόντος (από ΔΕ και ΣΘΕΤ) συνεχίζουν να συνεισφέρουν αρνητικά στη φήμη του ΠΣΧ.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

- Η ενεργοποίηση του δικτύου αποφοίτων του ΠΜΣ, μέσω των εμπειριών τους από την αγορά εργασίας έπειτα και από την μεταπτυχιακή τους εξειδίκευση, θα συνέβαλλε επιπλέον στην ενίσχυση του ακαδημαϊκού προφίλ του Προγράμματος,
- Η συνεχή επικαιροποίηση και ο εμπλουτισμός του ιστοτόπου του ΠΜΣ με πληροφορίες και για το ερευνητικό έργο.
- Η καλύτερη διαφήμιση του ΠΣ
- Η εξάλειψη της φήμης του παρελθόντος με δράσεις που να δείχνουν αλλαγή πολιτικής και πρακτικής,
- Μία καλύτερη οργάνωση των ΘΕ του ΠΜΣ, όμως αυτό είναι σχετικά δύσκολο σήμερα μετά την πρόσφατη εμπειρία,
- Η πλήρης συγγραφή υλικού όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί (με κείμενο, αλλά και με videos, interactive material, online ασκήσεις/προσομιώσεις, κτλ)
- Η ενίσχυση του ΠΜΣ ΠΣΧ με επιπλέον μέλη ΔΕΠ.